

Att googla

Informationssökning med Nancy Petterson

9

Åbo Akademi
Centret för
livslångt lärande

Progression för digital kompetens - beskrivning av förmågor för barn, elever och studerande

Progressionen nedan visar på den digitala kompetensens progression från barnomsorg till högskolan. Exempelen ska ses som vägledande i lärarens arbete i förhållande till gruppens ålder, kompetens och årskurs. Som exempel kan kompetensen inom barnomsorgen vara uppnådd för barn i förundervisningen men används i anpassad form för de allra yngsta.

Kompetensområde 1						
Information och datakunnighet						
Kompetenser	Barnomsorg	Åk 1 – 3 Fritidsverksamheten	Åk 4 - 6	Åk 7 - 9	Gymnasium	Högskola
Bläddra söka, filtrera data, information och digitalt innehåll	Bekantar och övar sig i användning av en webbplats; kan börja prata om sökord.	Kan använda sig av sökfunktioner, webbplatser och adressfält; vet vad hyperlänkar är; kan göra enklare sökning under handledning.	Kan använda nyckelord och taggar, förstår hur och varför information på nätet uppstår.	Kan kvalitativt förbättra sökresultat genom avancerade funktioner och inställningar; vet hur data lagras och hanteras och hur skapas eko-kamrar.	Kan förfina sökning av material i relevanta databaser samt på Webben. Kan utvärdera och använda sig av AI genererad information på ett ansvarsfullt sätt.	Kan söka material i olika typer av databaser och optimalt generera kommandon ¹ för text-baserad AI. Förfina och filtrera sökningarna. Kan anpassa sökresultat och applicera dessa i olika sammanhang.

Ett digitalt referensbibliotek

www.Biblioteken.fi

Biblioteken.fi är en nationell bibliotekswebb. Här via ingångssidan hittar du litteraturtjänster, musiktjänster och tjänster för informationssökning.

[Länkbiblioteket](#)

är ett register med länkar till informationskällor på nätet sorterade enligt ämne. Nätsidorna väljs ut på basis av deras informationsinnehåll och tillförlitlighet. I Länkbiblioteket hittar du utvalt och riskfritt nätinnehåll. Länkarna innehåller en beskrivning, så det är lätt att få en bild av vad nätsidorna innehåller. I Länkbiblioteket finns också mångsidiga sökmöjligheter.

- [Länkskafferiet](#)
här finns länkar till 4500 webbplatser och andra digitala läresurser som passar bra för skolarbete.
- [Nationalencyklopedin](#) (åtminstone Mariehamns bibliotek har licens, ta kontakt med ert bibliotek i fall det finns möjlighet att få tillgång också på övriga bibliotek) uppslagsverk, ordböcker, världens länder, världens religioner, världens klima samt en mängd andra fakta källor och läresurser.
- [SO-rummet](#)
katalog med inriktning på skolelever och studenter inriktning samhällsorganiserade ämnen. SO-rummet innehåller över 5 000 resurser.
- [The virtual library](#)
är en vetenskapligt inriktad ämneskatalog med 16 huvudrubriker. Det är den äldsta katalogen som fortfarande uppdateras. Även Virtual library sköts av frivilliga redaktörer. Katalogens täckning begränsas av tillgången på ämneskunniga frivilliga.

[Boksampo](#)

är en tvåspråkig webbtjänst för skönlitteratur. I Boksampo hittar du intressanta författare, böcker och nya läsupplevelser.

[Finna](#)

är en söktjänst som samlar material från hundratals inhemska aktörer på ett och samma ställe. Åländska biblioteken, museer och arkiv är inte ännu delaktiga i Finna men diskussioner har förts åtminstone bland biblioteken att gå med. En del av material är fritt tillgängligt.

-Finna klassrum avsedd för lärare <https://www.finna.fi/Content/luokkahuone>

-En genväg till forskningsbaserad kunskap <https://www.finna.fi/Content/tutkittu-tieto>

[Europeana](#)

är Europas motsvarighet till Finna, där du hittar konstverk, artefakter, böcker, videor och ljudinspelningar från hela Europa.

[Nationalbibliotekets digitala samlingar](#)

här hittar tidningar, böcker, noter, kartor osv

[DOAB](#)

Directory of Open Access

Books är en tjänsten för att hitta öppet tillgängliga vetenskapliga böcker som finns. Här kan du hitta böcker per ämneskategori eller utgivare.

[DOAJ](#)

DOAJ är en databas över kvalitetskontrollerade öppet tillgängliga vetenskapliga tidskrifter.

[DIVA](#) (Digitala vetenskapliga arkivet) är en databas för elektronisk publicering och registrering av forskningspublikationer, uppsatser och avhandlingar.

Syftet är att bevara och sprida forskningsresultat samt göra forskarnas och studenternas publikationer tillgängliga på ett enkelt sätt.

[EBSCOhost Web](#)

är fyra databaser i en. Här får du tillgång till fulltextartiklar eller hänvisningar till tidskriftsartiklar i olika ämnen. Alla fyra databaserna är på engelska.

[ERIC](#) is a comprehensive, easy-to-use, searchable, Internet-based bibliographic and full-text database of education research and information.

[PubMed](#) comprises more than 37 million citations for biomedical literature from MEDLINE, life science journals, and online books. Citations may include links to full text content from PubMed Central and publisher web sites.

Diskussionsuppgift

Vilka digitala källor tycker ni att era elever borde använda för informationsökning inom olika ämnen?

Finns det behov av en gemensam lista med tillförlitliga källor, ett digitalt referensbibliotek?

Har ert bibliotek en licens för Nationalencyklopedin (www.ne.se) som eleverna kan använda? Ta kontakt med biblioteket i kommunen.